

Kajetan
Kovič

DEŽ Dež ropota po žlebu,
objestni, otožni, pločevinasti dež,
pusti šum,
razprostrt čez akacije,
čez njihove močne, prihodnje vonje.
Vodeno gledajo psi v rumeno obzorje.
Vohajo lov in mokro, tujo žival.
Mlačen večer prihaja.
Zid je lepljiv in pōten.
Dečki božajo mokre pse
in svoja tesna, neznana telesa.

NEKAJ Nekaj je zakopano
v zemlji ali v dolgem življenju
ali v deželah telesa
opojno kot baldrijan
in težko kot ruda
včasih potone med grozami Atlantide
v mrzli prekat pekla
da se na novo rodi
iz morja iz pene
rahlo kot šum na srcu
in neresnično

kot hiša iz vetra
 blaženo
 neulovljivo
 položeno med zvezde
 zmeraj navzoče
 v vseh stvareh in nikjer.

VODA pride in trka
 ŽIVLJENJA najprej tiho kot dež zgodaj zjutraj
 na okna bifejev
 kjer pijejo delavci hitre čaje
 pride iz mlačnega zraka
 iz steklene jeseni
 z okusom po cvetni gori
 in volčji nasladi
 in se dotakne rok in nog
 in kože po celem telesu
 pride v omotico mlinov na veter
 vijakov
 in močnih motorjev
 v nori
 dinamični dan
 v belo srce sveta
 pride in reče:
 jaz sem voda življenja
 kam tečem
 kam tečem.

POPOTNIK Zlomljeni so pečati razodetja.
 Prostor telesa je goreč in bel.
 Okus sveta je neizmernost cvetja.
 V lončenih žarah drgeta pepel.

Pijane v lipah tavajo čebele.
 Višnjeva voda bruha iz kotanj.
 Od kukavic so gore potemnele.
 V zahodnem soncu tone prostor sanj.

Katera moč te kratke rože jemlje?
 Požar divja čez bele grede rok.
 Popotnik gre po ozkem robu zemlje.
 Na oni strani ga ne čaka bog.

DEŽELA Smrt me bo vzela za točaja.
MRTVIH Bel paž bo stopil v temni dvor.
Zašla bo slika tega kraja.
Njegova teža in napor.

O prostor, lep in enostaven.
O najbolj tiha od tišin.
O čas za zmeraj vodoraven.
Prosojna godba korenin.

Dve roki, položeni v spanje.
V neslišno lesketanje zvezd.
V doslej neznano praznovanje.
K sencam šentjanževih nevest.

V rastlinsko noč, kjer so objete
na svetu ločene stvari.
Kjer skozi velike bele cvete
neponovljivi dež šumi.

Kjer teža lovorovih vencev
ne bega prostega duha.
Kjer pada v beli mir studencev
bežeča voda iz gora.

DEŽELA O sence, vržene
ŽIVIH v prostore živih.
V deželo milosti.
V deželo krivih.

Neskončno združene
v urah omame.
Na bregu belih rek
brezupno same.

Od cvetja blažene.
Zvezane v rime.
In spet poražene
s sadovi zime.

V goščavah bezgovih
medleče trave.
Bolne od bambusa
in od daljave.

Od dolgih žalovanj
neskončno nežne.
Kot dih iz večnosti.
In tako bežne.

DEŽELA
NEROJENIH

Dežela na drugi strani sveta.
Iz senc. Iz belega zraka.
Sama in neuresničena.
Ki plameni. Ki čaka.

Ki je nič. In nenadoma vse.
Vržena v nemogoče.
Zgodba, ki se zgodi ali ne.
Ki se zgoditi hoče.

Ki skoz temne ograde strmi.
Bleda in brez okrasa.
Ki ima neverjetne oči.
iz prihodnjega časa.

Ki je pred vrati. Pred oknom. Tu.
V regratu. V črnem lapuhu.
Ki je daleč pod goro ledu.
Daleč pri svetem duhu.

Bela ptica, ki tiho leti
skoz neskončna okrožja:
eno perut iz prihodnosti,
eno iz domotožja.

LOVEC V temni večer se naperijo loki.
Težka roka z njimi ravna.
V nora usta padejo zvoki.
Zadrgetajo tarče sveta.

V gori završijo drevesa.
 Lovca v mračnem gozdu je strah.
 Pride godba od daljnega plesa.
 Kamen potone v temnih vodah.

Pade žival, od loka zadeta.
 V mraku zasijejo mile oči.
 Minejo ure. Minejo leta.
 Lovec je lep od njene krvi.

Jože
 Snoj

Prispodoba brez primerjave

(Ob izboru pesmi K. Koviča, ki bo izšel pri Beograjski Narodni knjigi)

V pesniški plazmi Kajetana Koviča sta si razum in čustvo izjemno razvidno enakopravna in izjemno lepo uravnotežena. Od tod, se zdi, tudi drznost in moč, da njegov pesniški jezik v določenih trenutkih in nekaznovano, tj., ne da bi zdrsnil v golo misel brez čutno nazorske vsebine, misli sam sebe, doživlja sam sebe.

To se prvič prikaže že zelo zgodaj, v zbirki *Korenine vetra* iz leta 1961, ki je tudi sicer najzgodnejši tloris vse pesnikove snovne, slogovne in izpovedne razraščeniosti in v svoji zrelosti tako rekoč že dodelano ogrodje krošnje njegove poezije.

V pesmi *Oljka* se nenadoma zgodi nekaj, kar je na videz komajda kaj več kot naštudirana parada elegantnega borivca, naskakujočega svet in življenje z izbrušeno in iztanjeno besedo, v resnici pa je začetek preloma s starim romantičnim subjektivizmom: metafora se zave sama sebe, stopi iz sebe, razpozna svoje podrejeno razmerje do pesnika, se mu upre in zavlada nad svojim mestom v stavku, v verz, v vsej pesmi; pripoved v prispodobah je iznenada pričevanje o prispodobi, kar pa je — z najpreprostejšimi besedami — tudi že spoznanje o njeni objektivni obstojnosti in samoobstojnosti in njenih neizmerno različnih pomenih in namenih. Pesnik potegne s svojega početja masko posrednika — odslej svet v njegovi pesmi ne bo več nastopal skozenj, ampak ravno obratno: svet bo v ospredju. Prvo, še plaho samozavedanje pesniške besede, ki je hkrati že znamenje, da se pesnik zaveda iluzije upesnjevanja sveta, je tudi že prva napoved tega, kam in kako bo tibal in prodiral v prihodnje, čeprav je zven njegovega vzklika na videz še tradicionalno programski, v smislu ekspresionističnega povečevanja človeka z veliko začetnico: